

ЄВАНГЕЛІЙСЬКА ПРАВДА

№ 42, 2012 рік

УКРАЇНСЬКА ЄВАНГЕЛІЙСЬКО - РЕФОРМОВАНА ЦЕРКВА

Христос воскрес!

Ми часто згадуємо важливих людей, які змінили світ. Інколи через їх погані вчинки, часто через те, що вони зробили, скільки добра принесли. Ці люди справді змінили світ, але які б сильні вони не були, якою б владою не були наділені – вони померли. Ми згадуємо їх з радістю чи зі страхом. Але вони мертві.

Ісус також був помер. Він мало зробив для того, щоб змінити світ. Люди можуть рахувати лише 3 роки служіння Ісуса. Хтось може думати, що смерть Ісуса була звичайною і нічого важливого тут немає. Смерть великих людей минулого для християн не має абсолютно ніякого значення. Смерть же Ісуса має дуже велике значення, адже Він помер за наші гріхи, Він взяв на Себе провини Своїх людей і дарує прощення.

Але Христос також і Воскрес. Він показав нове життя для своїх послідовників. Смерть ще не кінець. Є нове життя, дивне, нікому не відоме. Воскресіння Ісуса є днем великої радості і для нас, адже і для нас Він дав надію на життя вічне. Христове воскресіння – це заповідь і нашого славного воскресіння.

Який цей день є для вас особисто? Чи помер Христос за ваші особисті провини? Чи будете ви особисто у Царстві Господа? Чи Воскрес Ісус для вас особисто?

В цьому номері:

ст.2-3 проповідь: "Мир вам!"

ст.4-5: Пасха і Песах в
світлі Євангелія і Тору

ст.6-7 проповідь: "Чи ти любиш Мене?"

ст.8: Дитяча сторінка

ст.9-10: Радониця - «Великдень
мертвих». Чи діблійне це свято?

ст.11: Новини, оголошення

ст.12: Представлення Реформатської
Церкви в м.Хуст

Мир Вам!

Євангелія від Івана 20:1-23

«Мир Вам», - двічі вітав воскреслий Ісус своїх учнів і нас сьогодні. Цей мир Він придбав через воскресіння для всіх істинно віруючих в Нього у всій історії людства. Про це будемо говорити сьогодні, як Ісус це зробив, і як віра в воскресіння Ісуса оживляє, підбадьорює та преображає нас постійно.

Вірити у воскресіння Ісуса та наше воскресіння до вічного життя, людям, які живуть у наш час практично дуже складно. Ми живемо у світі, де бачимо тільки тління, де все тимчасове і нема нічого постійного, де час, міль, іржа та хробаки все знищують. Саме тому немає такої другої істини, вчення або ідеології, яку протягом віків так часто атакують, намагаються заперечити та знищити, як воскресіння Ісуса. Над цим багато хто сумнівається, вважає нісенітницею, насміхається. Відразу після воскресіння Ісуса, в той же день, першими, хто заперечив цю істину та почав розповсюджувати брехню, були духовні керівники Ізраїлю, найвпливовіші, найповажніші люди серед народу, ті, кому люди довіряли (Матвія 28:11-15). І не зважаючи на це, дана інформація та віра в воскресіння Ісуса протягом 2000 років до цього дня не забувалася, існує, про неї свідчать люди, вона проповідується церквою і не втратила актуальність.

Навіть істина і та, коли вона втрачає актуальність, вона автоматично забувається. Церква Христова, як птиця Фенікс з'явилася з попелу страшної смерті, щоби стати живою всесвітньою громадою. Це підбадьорює та переконує нас в тому, що Ісус істинно воскрес. Тому що немає більш вагомого та розумного аргументу, чим те, що може існувати в нашому нерозумному світі.

Протягом всієї історії людства існувало скільки прекрасних ідей та ідеологій, не говорячи вже про брехню та оману, проте вони стали забуті, неактуальні та застарілі, навіть коли їх ніхто не заперечував. Вони просто зникли, бо все це було людське та тимчасове, як і ми в цьому світі. Але воскресіння Ісуса, ця вічна досконала істина і віра в це, гарантує наше воскресіння на вічне життя. Мир вам - нехай ніхто не сумнівається, Ісус істинно воскрес.

Оскільки—найбільше бажання для кожної людини – це жити вічно та не бачити тління, проте з іншого боку, воскресіння мертвих - сама неймовірна подія для нас. Тому реакція учнів, їх невіра, страх та переживання були людськими. І це нам приклад

того, як приземлено може думати про Христа навіть істинно віруюча людина. Ніхто з учнів не очікував, навіть в думках не було, що Ісус раптом воскресне, не зважаючи на те, що Ісус вчив їх, казав їм про це. Навіть коли Ісус воскрес, з'явився декотрим з них, і коли вони це розповідали другим, ніхто не повірив, їм здавалося, що їх свідчення пусті і безглузді слова. Для учнів Ісуса його воскресіння було як іспит того, що вони бачили, чули і навчилися від Ісуса протягом його життя, поки були з Ним. Можна констатувати, що іспит вони повністю провалили. Вони можуть тільки червоніти та ганьбитися такого іспиту після цього, що говорить їм «Раввуні», як Марія називала Ісуса при зустрічі. Мир Вам, а не звинувачення. Мир, а не вияснення, хто правий, а хто ні. Мир, а не докори.

Ісус розуміє своїх учнів, в тому числі і нас з вами сьогодні, наляканих, стомлених, розчарованих, засмучених та сумних людей. І причина всього цього в тому, що не вірили в воскресіння Ісуса. Чи не так це з нами відбувається, браття і сестри? Стрес, жак, стомленість, без радості, тому що не цікавить, не оживляє і не бадьорить нас віра, надія і любов, являючись нам через воскресіння Ісуса. Ми любимо Ісуса як учні, і ці жінки любили Його, але часто немає істинної віри, коли не розуміємо і не знаємо, і не дозволяємо Ісусу проявити його преображуючу,

живильну силу в нашому житті, тому ми такі нещасні та бідні. Але Ісус розуміє нас і не звинувачує, але говорить: «Мир вам». Це Він і до нас звертається, коли називає братами та сестрами. Ми через кров Ісуса і через Дух Святий стали братами Ісуса, як кажуть, по крові та по духу. І нам говорить Ісус, що куди Він іде, там будемо і ми. Чому Ісус йде до Бога та

Отця? Про це ми читаємо в 14 главі Євангелії від Івана, вірші 1-3: «Нехай серце вам не тривожиться! Віруйте в Бога, і в Мене віруйте! Багато осель у домі Мого Отця; а коли б то не так, то сказав би Я вам, що йду приготувати місце для вас? А коли відійду й приготую вам місце, Я знову прийду й заберу вас до Себе, щоб де Я були й ви».

Ісус з цими невігласами хоче провести всю вічність. Ось що означають для учнів і для нас слова Христа після Його воскресіння: «Мир Вам». Що саме Він досяг для нас. Одинокі, грішні люди, які не спроможні бути другом взагалі, але Ісус як тоді, так і нас сьогодні приймає як своїх друзів. Ми, безхатченки, навіть якщо живемо у великій сім'ї, відчуваємо себе сиротами, тому що гріхи розділяють нас, але через воскресіння Ісуса Бог стає нашим

небесним Батьком. І цим невезучим сьогодні Він посилає і дає Свою небесну владу через Свою смерть і воскресіння. Читаємо про це у 21-23 віршах 20-й глави. Це неймовірно, як ніби професор після державних іспитів, які всі студенти провалили, скаже їм: «Я йду геть, і з завтрашнього дня ви займете моє місце, мій статус, ви виконаєте мою роботу, і ви будете прийматимете іспит від наступних студентів. Ви займете мою позицію і отримаєте мою владу». Це неймовірно, навіть

несправедливо і є гріхом, якщо це робить простий смертний, коли дозволяє людям зайняти незаслужене і недостойне місце. Але це не так, коли Господь, «хто має всю владу на небі і на землі» (Матвія 28:18)

робить так з учнями і з нами сьогодні. Ісус може довіряти зрадникам і відступникам, і це явно свідчить про всевладність і

могутність нашого Господа. Він через Святого Духа преображає нас і оновлює, приймає нас без ніяких умов, як прийняв своїх учнів. Це справжня всемогутня сила, яка проявляється в благодаті Христа, якої домогся для нас через хресну смерть і воскресіння. Тому Ісус вітає своїх учнів: «Мир Вам».

Він показує їм рани на руках, ногах і на боці, і це основа нашого миру і освячення. «Його ж ранами нас уздоровлено», - як написано в Ісаї 53. Так наш вчитель, незважаючи на неспроможність навіть вірити учням і нам, дарує віру в Христа через Святого Духа і примирення з Богом. Так ми стаємо братами і сестрами Ісуса. Саме вас називає Ісус братом або сестрою, коли закликає сьогодні вірити в Його воскресіння через Слово Бога. Яка це честь для нас! «Мир Вам», - не турбуйтеся. Так само, як Він втішав тоді своїх учнів, так само він втішає і нас сьогодні. Яку величезну силу він нам дає любити та приймати людей, товаришувати навіть з безхатченками, з неприємними, жакливими людьми, приймати їх, прощати їм гріхи з силою Ісуса, який сам нам прощає. Яка це всемогутня влада Ісуса, яку Він хоче проявити саме через тебе, через Вас. Ми, протестанти, часто жахаємося, коли читаємо, що Ісус віддає Свою владу учням (вірш 23). Ми відразу починаємо говорити про те, що це треба розуміти образно, тому що бачимо жакливу практику католицької і православної церков, де священники стають посередниками між людиною і Богом, щоби проста смертна людина отримала прощення, навіть після смерті.

Ми, протестанти, іноді впадаємо в іншу крайність: не маючи авторитета просто, як листоноша передає листа, так і ми передаємо благу вість. Але ми не просто листоноші - виконали роботу і пішли. Ми несемо відповідальність за вміст та дію листа. Наше завдання не просто передати листа, але передати його зміст: прощення Ісуса, Його владу, яку Він нам заповідав. Він тепер діє тільки через людей. Ми не просто дивимось фільм, але граємо в фільмі Христа головну роль.

Як же це відбувається?

Ми охарактеризували раніше реакцію учнів на воскресіння:

їх неспроможність вірити, їх безглуздість і невдачі, і не дивно, що Ісус, не докоряє їм, говорячи: «Мир вам». Саме в цей момент Він передає їм Свою небесну владу прощати людей. Цей

момент не забудеться ніколи, особливо тоді, коли будуть проповідувати прощення в Христі, передавати, що Бог хоче примиритися з людьми. Якщо Ісус таким незграбам, які все провалили, пробачив, чи мають вони право комусь не пробачити?

Таким чином, учні Ісуса, діставши прощення, мир з Богом, стають спроможними проповідувати і проявляти прощення Ісуса, навіть своїм ворогам, неприємним, нерозумним незграбам. Тому, що вони були такими без Ісуса і залишались такими, якщо забудуть Ісуса, який воскрес. Вони цього не забули, тому змогли виконати доручення Ісуса. І ми також не повинні забувати, тому що це відбувається і в нашому житті. Ісус через силу Святого Духа часто саме в цей момент дарує нам прощення, коли особливо розуміємо нашу зіпсованість і провал, крах, коли падаємо і травмуємося. Але сила прощення Ісуса через Дух Святий не закінчується тоді, коли ми односторонньо отримуємо прощення. Ця всемогутня сила, як дзеркало, відлучає світло, яке випромінюється на людях через нас. Вони мають побачити, що ми готові і намагаємося прощати їх гріхи, які вони здійснили проти Бога і проти нас. Розумієте, якщо Святий Дух підготував нас прощати другим людям гріхи, так, як нам Ісус простив, ми отримуємо владу, яка свідчить про смерть і воскресіння Христа. Так наш Раввуні, наш вчитель, наш Господь, передає нам, членам Його церкви, Свою владу на землі після того, як Він залишив цю землю.

Молнар Шандор

Пасха і Песах в світлі Євангелія і Тору

Чи знаєте ви, чому Православна церква не бажає вести літочислення по новому, григоріанському календарю? Одна з головних причин полягала в тому, що в новому календарі порушувався принцип розрахунку Пасхи, і виходило, що іноді єврейська і християнська Пасхи збігалися. Для Православної церкви цей факт виявився абсолютно неприйнятним. Виявляється, аж до сьогодні існує певне протистояння між християнами східного обряду та євреями.

Скоріше за все, це почалося зі звернення римського імператора Костянтина Великого до Першого Вселенського Собору християнської церкви, який написав наступне: «Всім здалася надзвичайною та обставина, що у святкуванні цього святішого торжества ми повинні дотримуватися звичаю іудеїв, які, о негідники, забруднивши руки свої мерзенним злочином, заслужено засліплені в своєму розумі. Тому личить, відкинувши практику цього народу, увічнити на всі прийдешні століття святкування цього звичаю в більш законному порядку, який ми зберігали з першого дня страстей Господніх аж до цього дня. І нехай не будемо мати нічого спільного з ворожим іудейським збродом. Ми перейняли інший спосіб від нашого Спасителя».

Саме з цього імператорського звернення починається період, коли християни ввели такий розрахунок дати святкування Великодня, щоб вона ніяким чином не потрапила на 14 Нісана, як про це записано в книзі Левит 23. На початок восьмого століття в західному християнстві слово "пасха" взагалі вийшло з ужитку. Англійське слово Easter походить від імені древньої Англо-Саксонської богині Остара, богині ранкової зорі, яка бере верх над темрявою після весняного рівнодення.

Однак, спалюючи мости з юдаїзмом, християнство фактично зруйнувало свою біблійну основу. Намагаючись відкинути закони Старого Заповіту, церква фактично пішла наперекір принципам Євангелія і традиції, яку встановив сам Ісус. Євангельські розповіді дуже чітко документують нам те, як Ісус святкував Пасху: «А першого дня Опрісноків учні підійшли до Ісуса й сказали Йому: Де хочеш, щоб ми приготували пасху спожити Тобі? А Він відказав: Ідіть до такого то в місто, і перекажіть йому: каже Вчитель: час Мій близький, справлю Пасху з Своїми учнями в тебе. І учні зробили, як звелів їм Ісус, і зачали пасху готувати». (Матв. 26:17-19).

У християнській традиції те, що відбувалося у горішній кімнаті, називається "таємною вечерею". Протягом останніх шести століть в менталітеті багатьох християн

закарбовується зоровий образ з картини Леонардо да Вінчі, де Ісус і його дванадцять учнів, в одязі середньовічних ченців, мирно сидять за столом. Насправді ж в Біблії немає жодного слова про таємний характер вечері. У Євангелії від Матвія написано наступне: "А коли настав вечір, Він із дванадцятьма учнями сів за стіл" (Матв. 26:20) Тут сказано, що в перший день Опрісноків Ісус робив з учнями Великодній Седер. Грецький іменник деїпнон перекладається на українську мову як «вечеря», фактично і відображає значення єврейського слова седер, «накритий або впорядкований стіл», або, точніше «покривало». Відповідно до вказівок, записаних в Мішні, під час Пасхи необхідно було не сидіти за столом, а лежати, а точніше, схрестивши по-

східному ноги, опертися правим ліктем на ліве стегно сусіда. Саме таким чином, як описує євангеліст Іван: «При столі, при Ісусовім лоні, був один з Його учнів, якого любив Ісус». (Іван.13:23) Перебуваючи ліворуч від Ісуса і спираючись об його ногу, сам Іван головою своєю опинився на рівні грудей свого улюбленого Учителя.

Євангельський опис дозволяє нам з точністю до дрібниць відтворити картину традиційного Великоднього Седера, на якому кожен рік юдеї згадували велику милість Всевишнього і Його чудеса і знамення, якими він вивів Свій народ з єгипетського рабства. На седері традиційно випивають чотири чаші вина: Чаша Рабства, Чаша Виразок, Чаша Спокути і Чаша Прославлення. Після Чаші Виразок необхідно було скуштувати мацу (прісний хліб) з гіркими травами, про які йдеться в книзі Вихід 12. Після чого за традицією подавалася вечеря. Ще на самому початку седера лідер відкладав один лист

маці і ховав його під покривало. Цей шматок маці називався афікоман, що по-грецьки означає "десерт". Смак афікомана повинен був залишитися на устах і нагадувати про минулу вечерю. Саме тому після вечері діставали афікоман і перед споживанням третьої чаші, Чаші Спокути, розламували його на дрібні шматочки і роздавали усім учасникам вечері.

Саме ці деталі передає євангеліст Матвій: «Як вони ж споживали, Ісус узяв хліб і поблагословив, поламав і давав Своїм учням, і сказав: «Прийміть, споживайте, це тіло Моє. А взявши чашу, і подяку вчинивши, Він подав їм і сказав: Пийте з неї всі, бо це кров Моя Нового Заповіту, що за багатьох проливається на відпущення гріхів!» (Матв. 26:26-28). Іншими словами, Ісус використовує елементи усної юдейської традиції, яка виробилася протягом багатьох століть, коли євреї збиралися для того, щоб згадати про Пасху Господню.

Арамійське слово «пасах», є аналогом єврейського «песах», походить від дієслова «лапасох», що означає "обійти". Саме це зробив Ангел Господній, коли пройшов повз ті будинки, де було заколене ягня і його кров'ю були помазані одвірки дверей. Апостол Павло в Новому Завіті також дає дуже конкретне визначення Пасхи: «Бо наша Пасха, Христос, за нас у жертву принесений» (1Кор. 5:7). Згідно з євангельським вченням, Ісус є агнцем Божим, який приніс Себе в жертву на Голгофі, подарувавши тим самим вічне життя. Щось схоже сталося за 1400 років до цього. Кров агня була знаком для Ангела губителя не чіпати первістків в тих сім'ях, які почули веління Всевишнього і кров'ю ягняти покропили свої одвірки. А тому Павло говорить про Пасху як про символ смерті Ісуса, а не про день його воскресіння.

Звичайно, пасхальний ритуал, описаний в книзі Вихід, був єдиним у своєму роді і неповторним в історії. Один раз ізраїльтяни кров'ю ягняти кропили одвірки дверей. Постанова, записана в книзі Повторення Закону 16:5-6 говорить: «Не будеш заколювати пасху в одному з тих твоїх міст, які Господь, Бог твій дає тобі. Але тільки на тому місці, яке вибере Господь, Бог твій, щоб там перебувало Ім'я Його, заколеш пасху ввечері, при заході сонця, у час твого виходу з Єгипту». Ця постанова стосувалася винятково пасхального ритуалу, який мали робити в храмі. Однак у Біблії не міститься жодних специфічних вказівок про те, як єврейські сім'ї могли здійснювати Пасху після Виходу в своїх будинках. Ось чому в народі ізраїльському виробилася багатовікова традиція з використанням чотирьох чаш,

що символізують чотири частини пасхальної Агади (оповідання про Пейсаха) і афікомана, який ховався на початку седера, після чого діти повинні були його знайти.

Як видно з Євангелія, Ісус не використовує елементи пасхального ритуалу, записаного в Торі. Він користується компонентами традиційного седера, зокрема, Ісус бере афікоман і третю чашу, Чашу Спокути, яку пили після ламання афікомана, і застосовує їх до себе. Іншими словами, на останньому пасхальному седера Ісус показує своїм учням, що поламлений афікоман символізує Його тіло, а Чаша Спокути вказує на Його кров.

Цікаво, що Матвій закінчує свою розповідь про останню вечерю словами: "А коли відспівали вони, пішли на гору Оливну" (Матв.26:30). В кінці седера, коли випивалася остання чаша Прославлення, співався традиційний великодній Халел, що складається з слів псалмів 110-112, які починаються словами "алілуя" (прославимо Господа). Саме ці слова зі Святого Письма співали учні Ісуса, коли йшли з Ним на Олійну гору.

Там, в Гетсиманському саду, відбулася остання частина пасхального седера, яку ніхто з євреїв не проводив у себе вдома. Під час седера на столі в єврейському домі мала бути п'ята чаша. Ця чаша нібито призначалася для пророка Іллі, який, як відомо, не помер і може відвідати будь-кого коли завгодно. Згідно з останнім пророцтвом Танах Ілля прийде якраз "перше ніж день Господній настане, великий й страшний" (Мал. 4:5). Саме тому в єврейській традиції Чаша Іллі так само називалася чашею Гніву Божого.

Слова Ісуса про чашу, сказані в молитві в Гетсиманському саду, де проявився кривавий піт Ісуса, не були простим збігом обставин. Молячись словами "як ця чаша не може минути Мене, щоб не пити її, нехай станеться воля Твоя", Ісус мав на увазі свою долю випити чашу гніву Божого за весь світ. Щоб християни з юдеями, повернувшись до Писання, могли позбутися від взаємної ненависті і непорозуміння та зустрітися в Небесному Єрусалимі.

Олександр Болотников,
Директор Науково-дослідного
Центру "Шалом",
Докторант богослов'я

„Чи ти любиш мене...?“

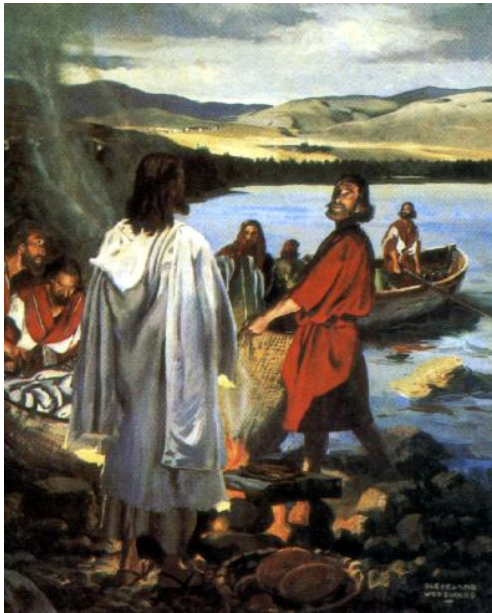
Івана 21:15-17

Христове воскресіння – дуже важлива для кожного з нас подія. В цей день ми можемо читати, як Ісус з'являвся живим для Своїх учеників, апостолів. Це були дійсно хвилюючі моменти, і ми можемо тільки уявити собі всю ту радість, яка наповнювала серця тих, хто бачив Свого Вчителя вже не мертвого, а живого. Ми можемо уявити всю ту радість, коли учні могли торкнутися тих ран Ісусових на Його руках, коли вони могли справді бачити, що Господь не помер, що Він є і буде з ними до кінця віку. Це була велика радість.

У Євангелії від Івана описаний ще один епізод з життя Ісуса, і Його з'явлення одному з найвідоміших учнів – Симону Петру. Це дійсно було необхідно, адже ми знаємо історію самого Петра і його зречення Ісуса. Ще на тій таємній вечері Симон Петро показав себе трішки високомерно: „Якби й усі спокусилися про Тебе, я не спокушуся ніколи.“ Після цього він тричі зрікся Ісуса. Це був один з найжахливіших днів у житті Петра, своїм вчинком він уподібнився Юді Іскаріотському. Проте, зрозумівши свою помилку, Петро глибоко розкався. Господь також простив йому, Він навіть помер за гріхи Петра, проте Ісус повинен був мати особисту зустріч з Симоном Петром, щоб відновити його апостольство, духовно реставрувати Петра. Саме про цю зустріч хочу поміркувати з вами, а також подумати, чим є важливі слова, сказані Ісусом, для нас особисто.

У Євангелії Івана ми прочитали ще одну захопливу зустріч Ісуса зі Своїми учнями. Ми не будемо вдаватися у деталі цієї зустрічі, лише зупинимось на розмові Ісуса з Петром.

Коли закінчився сніданок, який приготував Ісус Своїм учням, сам Господь перервав мовчанку Своїм запитанням до апостола Петра. Саме слово „Петро“ означає камінь, сам Ісус дав йому таке ім'я, і воно повинно було означати його міцність, твердиню його віри. Проте у цих віршах Ісус звертається до нього за старим іменем: „Симоне, сину

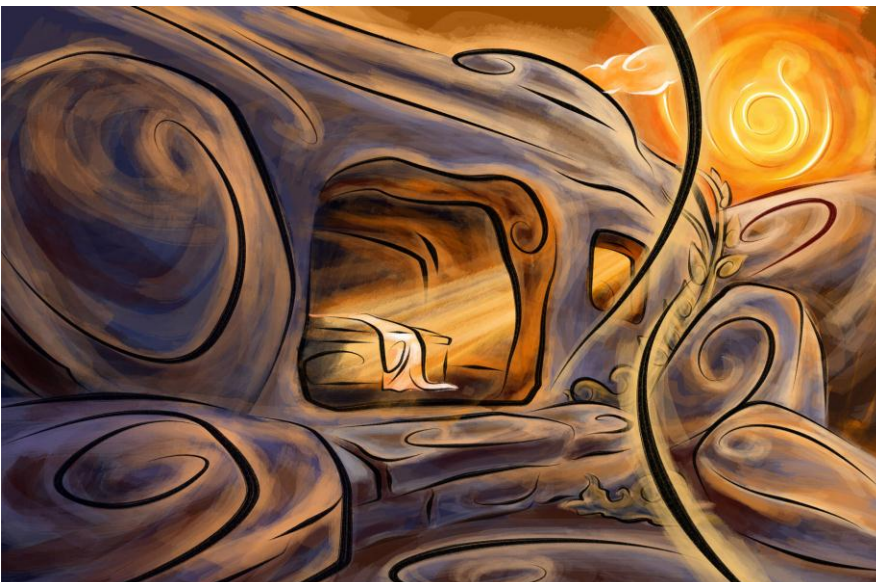
Йонин, - чи ти любиш мене більше цих?“ Ми не знаємо, чи ті слова Ісуса „більше цих“ були нагадуванням чи докором, але Симон їх глибоко відчув. Саме на тій таємній вечері він найбільше за всіх виступав і ніби обіцяв, що коли всі залишать Ісуса, він – Петро - ніколи не залишить Його. Не пройшло і декілька годин, як після такої гучної обіцянки Петро тричі сказав, що не знає цього Ісуса. Саме тому тепер, коли Господь його запитує, Петро з дуже великою обережністю і смиренністю відповідає: „Так, Господи, відаєш Ти, що люблю Тебе!“

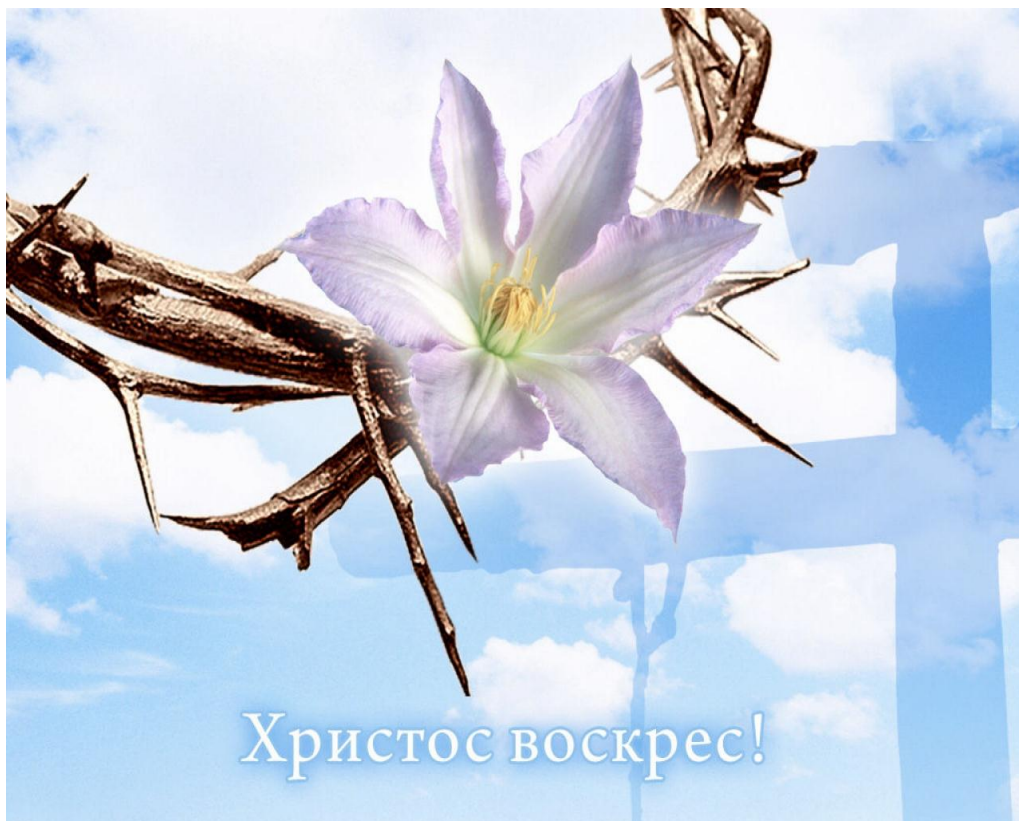
Досить цікаві також тут слова, які використали Ісус та Петро, і які означають любов. Коли Ісус питав Петра, Він сказав слово „агапе“, що означає по нашому „цінити, шанувати, обожнювати“. Це найвищий прояв любові і саме така любов належить Христові, як Божому Сину. Проте Петро відповідає іншим грецьким словом „філео“, яке означає дружню, сердечну прив'язаність. Петро навіть і в почуттях став дуже обережний, він не каже: „люблю, і буду завжди любити, обожнювати“. Навпаки, Симон Петро з обережністю відповідає: «Так, Господи, Ти знаєш на скільки я люблю Тебе». Навіть тут Петро більше не покладається на власну оцінку самого себе, а довіряє Христу, Який краще знає його серце.

Упадок Петра навчив його смиренню, тому він більше не каже, що любить Христа більше за всіх. Дивлячись на це смирення і покірність, Господь каже йому: „Паси ягнята Мої!“ Цим Ісус ніби відновив Петрове апостольство та його пастирське служіння. Доручаючи знову Петру відповідальність над ягнятами Божими, Христос показав, що Він прощає Петру.

Потім Господь ще раз запитує Петра, чи той любить Його. Петро відповідає, що любить. І оскільки Петро тричі відрікся був, Господь ще й втретє запитує: «Чи любиш мене?» Біблія пише, що Петро ніби засмутився, можливо, він думав, що досить 2 рази сказати про свою любов, але потім він зрозумів, що так само, як він тричі сказав слова, що не знає Господа, так само мусить тричі сказати, що любить Його.

Ця зустріч з воскреслим Христом була дуже важливою для апостола, який так необережно поступив лише декілька днів тому. Ми можемо читати про сльози розкаяння у апостола, а також про те, що через це публічне віросповідання він був назад прийнятий в ряд учнів Христових. Досить цікаво є тут те, що Господь зустрівся з Петром не десь окремо, щоб ніхто не бачив, але ця зустріч була ще при декількох апостолах, які могли засвідчити це визнання Петрової любові до Господа. Це було дуже важливо, як привселюдне віровизнання. Але Петро не тільки відкрито засвідчив про свою любов до Господа, він ще й привселюдно отримав

Христос воскрес!

завдання від Ісуса - пасти вівці, які Господь доручив йому.

Ще в цих віршах ми можемо прочитати про одну важливу деталь, а саме про запитання, з яким Ісус звертається до Петра, а в особі Петра і до кожного з нас: „Чи ти любиш мене..?“ Ісус не питав Петра, чи кається він у вчиненому? Ісус не питав про віру Петра, чи його почуття. Господь не задавав питання про виконання Заповідей чи любов до Царства Божого, чи ще чогось. Питання Ісуса полягало в тому, чи любить Петро Господа.

Знаєте, це є дуже важливе запитання, адже коли грішник стає перед Господом, Бог може його питати про віру, про виконання заповідей, про повагу до Закону і тому подібне, але все, що потрібно знати для Бога, все в чому суть християнства – це запитання: чи ми любимо нашого Господа. Для того, щоб бути з нашим Богом, примиритися з нашим Творцем, Господь нас не буде питати скільки добрих справ ми зробили чи скільки заповідей виконали. Господь нас не буде питати скільки разів ви приходите на службу в церкву чи скільки свічок ви там поставили. Господь, наш Бог, не запитає чи правильно ви виконуєте традиції, передані вам від діда, прадіда; чи дотримуєте ви обрядів і тому подібне? Єдине запитання, яке християнин чує, це запитання про любов до нашого Спасителя: „Чи ти любиш мене?“

Уявіть собі, що воскреслий Господь сьогодні ввечері з'явиться вам і задасть таке саме запитання, яке Він задав Петру, яку відповідь ви можете дати йому?

„Чи ти любиш мене?“ – здається просте запитання, і в якійсь мірі воно так і є. Навіть дитині зрозумілим є, що таке любов, і навіть дитина може сказати чи любить вона когось чи ні. Проте запитання, яке поставив Ісус, дуже важливе і проходить крізь серце. Людина може багато знати про Бога, багато чого робити для церкви, вона може розповідати іншим про великі чуда Божі, може ще багато чого робити, але в той же час бути мертвою перед Богом з-за відсутності любові.

Те все виконання правил, обрядів, все те слідування за традиціями, всі ті намагання бути таким, як всі і робити, що роблять всі – все це нам не допоможе. Нам не допоможе віра дідів та прадідів, за якою часто людина намагається заховатися. Все це абсолютно марне у нашому житті і в нашому намаганні бути з Богом у Царстві Небеснім. Лише коли ми маємо справжню любов до нашого Господа, лише коли ми щирим серцем любимо нашого Спасителя, лише тоді ми можемо називати себе дітьми Божими.

Чи любимо ми Ісуса? Ось найбільше питання, на яке ми повинні знайти відповідь. Господь задає це питання кожному. І Він його задає тричі, щоб кожен міг глибоко зазирнути у своє серце і відповісти, що насправді

походить від серця.

У чому ж велика таємниця любові до Господа? Саме у сердечному розумінні того, що ми отримали від нашого Спасителя помилування і прощення гріхів. Як Ісус казав, що сильно любить той, хто знає, що йому багато прощено. Серце людини, яка прийшла зі своїми гріхами до Ісуса, і яка зрозуміла, що Ісус взяв на Себе її гріхи, а замість цього дарує прощення – серце такої людини буде наповнене любов'ю до нашого Спасителя. Чим глибше ми вдумуємось у Христові страждання заради нас, його кров, яка була пролита на хресті, щоб очистити нас, тим сильніше ми станемо любити нашого Спаса за те, що він нас полюбив і віддав Самого Себе.

Можливо, ми ще багато не розуміємо, можливо, наше серце все ще переповнене запитаннями, можливо, ми не маємо такої досконалої віри, яку потрібно було б мати, але якщо у нашому серці є щира любов до Господа, бажання служити йому, прагнення присвятити своє життя для Слави Божої, тоді нехай наша відповідь до Господа буде схожа на ту, яку дав апостол

Петро: „Ти все відаєш, Господи, Ти знаєш моє серце, Ти знаєш, що люблю Тебе!“ Нехай наша відповідь Господу буде така сама.

Мурза В.В.
Пастор
УЄРЦ
м.Свалява

Перед сьятком Пасхи вчителька недільної школи розповідала дітям про страждання Ісуса Христа. Діти кілька разів почули, що Христос помер за грішників. А потім вчителька роздала дітям листочки, на яких було записано домашнє завдання.

Маріюка, учениця недільної школи, прийшла додому і розгорнула листочок. На листочку було написано: «Напиши ім'я найбільшого грішника, якого ти знаєш». «Зараз я подумаю і напишу», – сказала дівчинка.

Маріюка задумалася на хвилину, а тоді вигукнула: «О, знаю! Це той дядько, що живе в кінці вулиці! Точно! Як же його звати?» – задумалася Маріюка.

В кінці вулиці жив п'яничка, який пропивав усі гроші, а до того ще й частенько лупцював дружину і дітей. Маріюка точно вирішила, що запише його. Вона підбігла до тата і запитала:

– «Татку, а як звати того страшного дядька, що живе в кінці вулиці?»

Татко здивувався та запитав: «Василем, а чому він тебе зацікавив?»

«Та розумієш, тату, тут нам завдання в недільній школі задали, на, прочитай сам!» – відповіла слухняна донька.

«Напиши ім'я найбільшого грішника, якого ти знаєш... Ти вирішила написати ім'я Василь?» – перепитав тато.

«Так, тату, я просто не знаю нікого, хто був би гіршим за нього», – впевнено відповіла дівчинка.

«Але ж ти навіть ніколи не розмовляла з цим чоловіком, а тут написано, що ти маєш знати цього грішника. Подумай ще», – запропонував тато.

Маріюка знову задумалася. Її згадалася проповідь, яку тато говорив на недільному ранковому зібранні. Вона знову підбігла до тата.

«Тату, слухай, ти ж на проповіді з Біблії читав про найбільшого грішника, пам'ятаєш?» – радісно запитала Маріюка.

«Пам'ятаю, звичайно», – відповів тато.

Маріюка попросила назвати його ім'я, але тато був мудрим чоловіком і підказав дочці місце з Біблії, де написано про того чоловіка, а саме перший розділ Першого послання до Тимофія, і запропонував їй прочитати це знову.

Маріюка відкрила Біблію і прочитала: «Вірне це слово, і гідне всякого прийняття, що Христос Ісус прийшов у світ спасти грішних, із яких перший – то я».

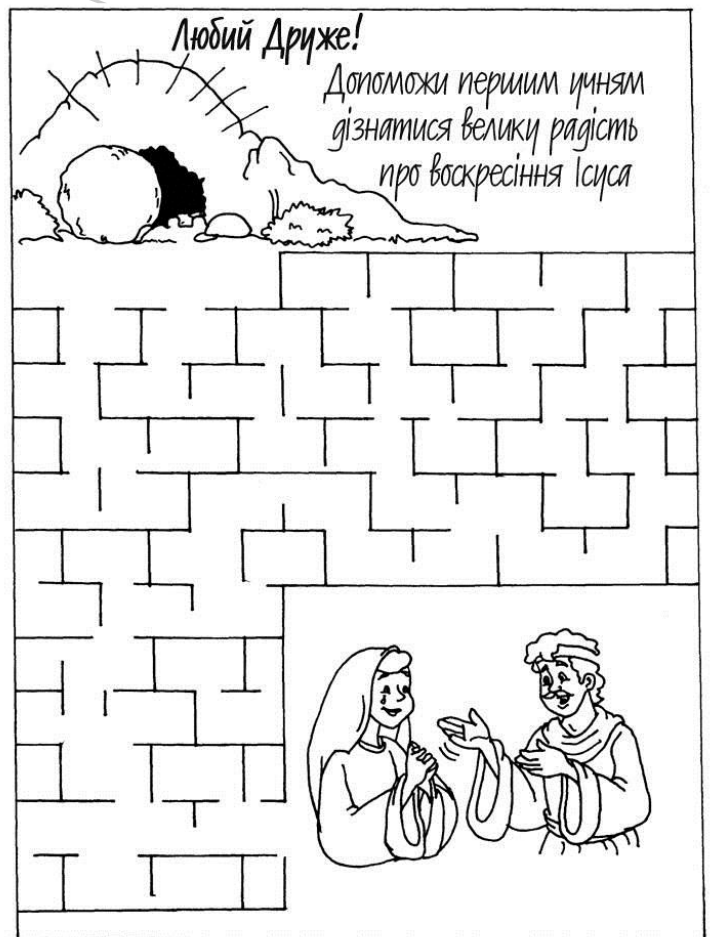
«Так, а хто ж це написав? А, ось, пише зверху – Перше послання апостола Павла до Тимофія. Татку, знаю – треба написати «Павло», він так сам про себе сказав!» – вигукнула дівчинка.

«Зачекай, – втрутилася мама, – тобі треба написати ім'я не того грішника, якого знав Павло, а того, якого знаєш ти! Знаєш що, не спіши, подумай, помолися, може тоді тобі прийде на думку трохи інша відповідь».

Маріюка була слухняною дівчинкою, так і зробила. Потім взяла ручку і написала великими буквами слово «МАРІЮКА». Сумління судило її, а тому вона знову стала на коліна і почала молитися до Того, Хто постраждав заради спасіння неї також.

Це був особливий день у її житті, адже з того дня вона усвідомила, що Ісус став і її особистим Спасителем. А після сьята вона принесла до школи листочок із власним ім'ям. Погодьтеся, вона знайшла правильну відповідь і записала її не тільки на папері, але і у власному серці.

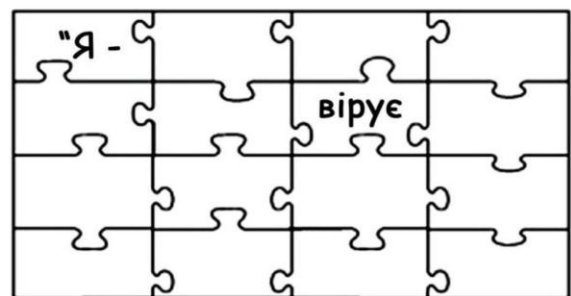
Щороку у чудові весняні дні ми згадуємо про Того, Хто страждав, помер і воскрес заради спасіння грішників. А якого найбільшого грішника знаєш ти?

Любий Друже!

Пропоную тобі правильно підібрати всі частинки з цього невеличкого пазлу. У тебе вже є 2 підказки. Якщо ти не впевнений перевіряйся з Біблією, а саме відкрій **Євангелію від Івана 11:25**.

Правильні частинки записуй в порожні клітинки пазлу, а в кінці вивчи його на пам'ять.

Радониця - «Великдень мертвих» Чи є це біблійне свято?

*«Що ви шукаєте Живого
тільки мертвих?
Нема Його тут, бо воскрес!»
(Луки 24:5,6)*

Цитую один з офіційних сайтів: «За свідченням Святителя Іоанна Златоуста (IV ст.), це свято відзначалося на християнських кладовищах ще в давнину. Етимологічно слово "радониця" походить від слів «рід» і «радість», причому, особливе місце Радониці в річному колі церковних свят відразу після Світлого великоднього тижня як би зобов'язує християн не заглиблюватися в переживання з приводу смерті близьких, а, навпаки, радіти їх народженню в інше життя - життя вічне.

Радониця - не статутна служба, а традиція Православної Церкви заради народу. У день поминання покійних, в Радоницю, ми несемо радість Пасхального Торжества померлим, Христосуючись з померлими. Цей день називають ще «Великоднем мертвих». Панахида в Радоницю набуває іншого змісту, пасхального, і складається з великодніх співів, тропарів - все співається радісно, урочисто. Православні моляться не про прощення гріхів покійних, а вітають їх: Христос Воскрес! Заради померлих, через тиждень після Пасхи доносимо до покійних радісну вістку: "Христос Воскрес!"

Саме на Радоницю існує звичай святкування Пасхи на могилах покійних, куди приносять фарбовані яйця та інші великодні страви, відбувається поминальна трапеза, а частина приготовленого віддається убогим на помин душі. Це реальне, живе, побутове спілкування з покійними відображає віру в те, що вони і після смерті не перестають бути членами Церкви Того Бога, Який «не є Бог мертвих, а живих». У Воскресінні Христовому всі єдині, у Господа всі живі».

У Святому Письмі немає подібного свята! Ніде в Писанні ви не знайдете, що «Заради померлого народу через тиждень після Пасхи треба вітати «Христос Воскрес» покійних».

Пасха (Песах) у євреїв святкується на честь Виходу з Єгипту. Це центральне свято Старого і Нового Завіту. Свято Пасхи, в християнстві також Воскресіння Христове, встановлене на честь

воскресіння Ісуса Христа.

У Біблії немає навіть натяку на те, що можна «святкувати» на кладовищах. Крім того, як можна «нести радість Великодня померлим» і «вітати їх», і як можна мати «реальне, живе, побутове спілкування з покійними» (!) - це взагалі залишається

загадкою. «Живе спілкування з покійними» звучить навіть як блюзнірство. У відповідь на прохання одного зі своїх учнів: «Дозволь мені, Господи, перше піти та батька свого поховати. А Ісус йому каже: Іди за Мною, і зостав мертвим ховати мерців своїх!» (Матв. 8:21,22). Цією відповіддю Господь показав учневі, що для мертвих уже все закінчилося в цьому житті. Для них залишається тільки надія на воскресіння в життя майбутнє, про яке говорив Ісус. І зовсім не всі мертві «є живими у Господа». А лише ті, хто до моменту своєї смерті вже знали Його та належали Йому. Саме тому Ісус так квапив учня привести до спасіння якомога більше людей. Паралельний вірш є в Євангелії від Луки: «Зостав мертвим ховати мерців своїх. А ти йди та звіщай Царство Боже» (Лк. 9:60).

Пророки Старого Завіту багато писали про те, що Господь буде судитися з людьми за те, що люди осквернили землю, переступили Його закони, відвернулися від істини. Багато хто може подумати, що пророки писали про нечестивих людей, але ми не такі. Проте Бог каже інакше: «Блуд і вино та сік виноградний володіють їхнім серцем... бо дух блудодійства заводить до блуду, і вони заблудили від Бога свого» (Осія 4:11,12). «Не дають їхні вчинки вернутись до Бога, бо дух блудодійства в середині їхній, і не відають Господа» (Осія 5:4).

Що Господь називає «блудодійством»? Всі ті дії, які робить народ всупереч волі Бога. «І стали нечисті вони через учинки свої, і перелюб чинили ділами своїми...» (Пс. 105:39). «Не станьмо чинити блуду, як деякі з них блудодіяли, і полягло їх одного дня двадцять три тисячі» (1Кор. 10:8).

«Ось собі ви надієтеся на слова неправдиві, які не допоможуть: Чи ви будете красти, вбивати й

перелюб чинити, і присягати фальшиво, й кадити Ваалові, і ходити за іншими богами, яких ви не знаєте, а потім ви прийдете й станете перед обличчям Моїм у цім домі, що зветься Ім'ям Моїм, і скажете: Урятовані ми, щоб чинити гидоти всі ці? Чи вертепом розбійників став оцей дім, що Ім'я Моє

кличеться в ньому, на ваших очах? І Я оце бачу, говорить Господь...» (Єр.7:8-11)

Кілька років тому у Великодній тиждень ми поховали маму. На кладовищі було безліч людей, які прибирають сміття. Вони очищали надгробки від повалених гілок і торішнього листя, фарбували огорожі. Відповідно до православної традиції люди намагалися навести порядок до Дня Радониці. Але навіть Православна церква забороняє відвідування кладовищ у Великодню Неділю. Нічого поганого немає в тому, щоб піклуватися про порядок на могилах близьких. Але це ж можна робити в будь-який інший день року.

Якщо ви бували в розвинених країнах або спостерігали по телебаченню, то ви помітили, що крім могильних плит на кладовищах навіть лавочки не встановлені, хіба тільки на алеях. У нас же не тільки лавочки, але і столики та столи, які з метою вчинення поминальної трапези накриваються всілякими великодніми стравами. Можна бачити навіть цілі застілля з алкогольними напоями на таких поминках. Люди виливають на могилу воду, вино, кришать паски і яйця. Цей обряд означає своєрідне частування покійних родичів.

В Біблії є опис подібних речей: «Діти дрова збирають, а батьки розкладають огонь, жінки ж місять тісто, щоб спекти калачів тих жертвних небесній цариці, і ллють литі жертви для інших богів, на досаду Мені... Та хіба ображають Мене, говорить Господь? Хіба не себе самих, щоб сором покрив їхні обличчя? Тому Господь Бог промовляє отак: Ось лється Мій гнів і Моя лють на це місце, на людину й худобу, і на польові дерева та на земні плоди, і палатиме він, і не згасне!» (Єр.7:18-20).

Подібні дії людей, які йдуть всупереч волі Господа, Писання і називає «ходінням

сьогодні, батько сином розголосить про правду Твою!» (Ісаїя 38:18,19).

Великдень, Воскресіння Христове, не має нічого спільного з останками померлих в місцях їх поховань! Вивчайте Писання - Живе Слово Живого Бога! Тоді ви завжди будете знати волю Господа щодо вашого життя на землі. «Стережіться, щоб ніхто вас не звів філософією та марною оманю за переданням людським, за стихіями світу, а не за Христом» (Кол.2:8).

Тоді ніхто не зможе захопити вас «своєю неправдою й глузом своїм, хоч Я не посилав їх і їм не наказував, і вони помогти не допоможуть народові цьому, - говорить Господь...» (Єр.23:32). Сам Бог попереджає: «Так виберу й Я їх на зведення, і предмета їхнього страху на них наведу, за те, що Я кликав і ніхто відповіді не давав, говорив Я й не чули вони, та чинили лихе в Моїх очах, і вибрали те, чого Я не жадав!» (Іс.66:4).

Не шукайте Живого Бога серед мертвих! Його там немає! ВІН ВОСКРЕС! «Хто вірує в Сина, той має вічне життя; а хто в Сина не вірує, той життя не побачить, а гнів Божий на нім перебуває» (Іван.3:36).

Зінаїда
Главненко,
ProChurch

- Кримінальну справу проти Володимира Ілліча Леніна закликає порушити Російська Православна Церква (РПЦ). У Церкві запевняють, що Ленін в своїх роботах відкрито закликав до насильства, а значить він - злочинець. І експертиза це підтвердить.
- Предстоятелі українських Церков звернулися до президента Віктора Януковича з вимогою звільнити лідера опозиції, экс-прем'єра Юлію Тимошенко. Лист священнослужителів зачитав голова комітету ВР з питань культури і духовності Володимир Яворівський на прес-конференції, повідомляє прес-служба БЮТ
- У Верховній Раді був зареєстрований законопроект, що забороняє жінкам добровільно робити аборти. Даний проект був зареєстрований в парламенті народним депутатом від БЮТ-Батьківщини Андрієм Шкілем. Він вважає, що проводити такі операції можна лише в тому випадку, якщо вагітна страждає туберкульозом, діабетом, тяжкими захворюваннями легень, нирок, печінки, серця, серцево-судинними і онкологічними захворюваннями. Також у випадках, якщо вагітна не досягла 16 років, знаходиться в місцях позбавлення волі, вже має п'ятьох дітей, а також у разі смерті чоловіка або інвалідності вже наявної дитини.
- 67% громадян України в цілому довіряють Церкві. Про це свідчать результати опитування, проведеного компанією дослідження і Branding Group. Разом з тим, на питання, чи довіряють вони церкві, 21% опитаних відповіли, що в цілому не довіряє церкві. 12% - не визначилися з відповіддю.
- Держава повинна законодавчо забезпечити право релігійних організацій засновувати навчальні заклади державного стандарту освіти для реалізації конституційного права віруючих батьків на виховання своїх дітей відповідно до їх релігійним переконанням. Такий заклик до Верховної Ради України міститься в Резолюції учасників Круглого столу на тему «Питання надання релігійним організаціям права на заснування загальноосвітніх навчальних закладів».
- В Києві був підписаний договір про співпрацю між Українською Християнською Міжконфесійною Місією «Духовна та благодійна опіка вмістях позбавлення волі» та Державною пенітенціарної службою України. У договорі йдеться про те, що обидві сторони погоджуються співпрацювати в «проведенні духовно-просвітницьких заходів з пенітенціарним персоналом і духовного відродження тих людей, які вчинили злочин та утримуються в установах виконання покарань і слідчих ізоляторів».
- З 26 травня по 31 серпня у столиці пройде спортивний фестиваль "Спорт проти наркотиків, тютюну та зловживання алкоголем", який планується на території пляжу «Венеція» на Долобецькому острові в Гідропарку.

Дорогі брати і сестри!

Запрошуємо вас відвідати сайт
"Реформатське богослов'я для України":
<http://reformed.org.ua>.

Цей сайт присвячений реформатському руху в слов'янському світі в цілому і Україні зокрема. Ви знайдете тут багато різних статей, пов'язаних із минулим та сьогоденням реформатського богослов'я, духовності та церковного життя. Сподіваємось, ці матеріали сприятимуть розвитку біблійного та реформатського богослов'я у слов'янських країнах. Для досягнення цієї мети ми пропонуємо власні переклади статей реформатських богословів з Нідерландів, США та інших країн. Крім цього, ми публікуємо "класичні" праці різних християнських теологів минулого і сучасності. Ми не завжди погоджуємось із усім, що вони пишуть, проте ми вважаємо, що реформатське богослов'я глибоко вкорінене у вченні отців церкви, і прагнемо перейняти найкраще із інших християнських традицій - в межах, у яких вони відповідають Слову Божому як джерелу мудрості.

Запрошуємо також взяти участь у форумі, на якому обговорюються питання, пов'язані із реформатським рухом в його найширшому розумінні.

ХРИСТИЯНСЬКА БІБЛІОТЕКА

Християнські подарунки, які проповідують

Біблії, книги, відео- та аудіо продукція, сувеніри

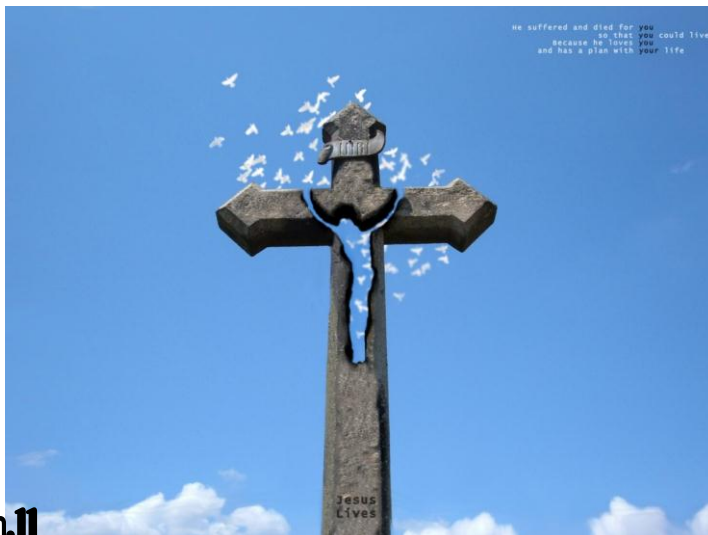
м.Свалява, вул.Борканюка (біля муз.школи)

тел.050 6665549

працюємо: пон.-п'ятн.: 10.00-16.00

- Технічний редактор: Мурза Вячеслав
- Члени редколегії: Мурза В.В.,
- Пилипенко В.В., Молнар Шандор
- **НАША АДРЕСА:**
- вул.Визволення 164/1, м.Свалява
- Закарпатська область, Україна, 89300
- Телефон: (03133) 73061 e-mail: uerc@ukr.net
- *****
- Тираж видання: 999 примірників.
- Періодичність – раз у два місяці
- Газета розповсюджується за пожертви

Представлення Реформатської церкви в м.Хуст в Закарпатській області.

Шановні жителі міста Хуст, хочемо повідомити вас, що в нашому місті розпочала своє служіння Українська Євангельська Реформатська Церква. Ми проводимо богослужіння українською та російською мовами. Це робиться по причині того, що деякі люди забули угорську мову або не все розуміють на угорських богослужіннях. Ми також запрошуємо на наші служіння тих, хто хоче відновити або зберегти свою реформатську віру, чи просто хоче познайомитися з Реформатською церквою. У нашому місті у багатьох людей бабусі або дідуся були, або ще й досі залишаються членами Реформатської церкви. Реформатська церква в Хусті є одна із самих старіших церков та існує в нашому місті десь від початку 15-го століття. Це була сама чисельна церква в Хусті, і вона володіє самою старовинною спорудою в самому центрі міста – церквою св. Єлизавети.

Також я звертаюсь до моїх співвітчизників угорців в нашому місті. Якщо ви знаєте людей, ваших близьких, хто вже не говорить угорською, але бажає слухати реформатські проповіді своєю мовою, запрошуйте

і приведіть їх на богослужіння за адресою: площа Маїдан Незалежності, в будинку християнського благодійного фонду «НАЗАРЕТ» (будував кінотеатр ім.Франка). Реформатська церква – інтернаціональна, розповсюджена майже у всіх державах світу, в тому числі в Україні та Росії, не прив'язана ні до мови, ні до національності. Я маляр і люблю свою націю, але я також християнин, громадянин вічного Царства Божого. Я сильніше переживаю про вічне громадянство, де люди проведуть своє вічне життя. Я впевнений в тому, що коли людина одержує небесне громадянство через живу віру в Ісуса Христа, який віддав Своє життя і за русинів, і за малярів, і за українців, і за росіян, це дає кожному з нас мудрість правильно цінувати і зберегти свою національну ідентичність, таким чином, що водночас не ображати, а, навпаки, шанувати і любити інші нації. Так як у Бога немає людомчків серед людей, серед націй. Немає таких і не було ніколи.

Тому шановні жителі міста Хуст, дорогі браття і сестри в Ісусі Христі, запрошую вас на богослужіння. Прийдіть, будь ласка, щоб разом, як єдиний народ

Бога, прославляти Святе Ім'я Його, як Він вчить нас на основі Священного Письма, Біблії.

Закликаю вас словами нашого Господа Ісуса Христа з Євангелія від Матвія 11:28: «Прийдіть до Мене, усі струджені та обтяжені, – і я вас заспокою». Цими Словоми нашого Господа хочу коротко пояснити Вам, що відбувається на нашому богослужінні. Сам Бог служить нам через Своє Слово – Біблію, і це Слово, зодягнувшись в тіло людини, прийшло до нас. Ісус Христос заради нашого спасіння, зайняв наше заслужене місце на хресті і помер за нас, замість нас. Він задовольнив те, що від нас справедливо вимагав Закон Божий: безгрішне, досконале життя. Саме тому Біблія називає Ісуса другим Адамом, який протистояв Дияволу і не піддався спокусі, як перший Адам. Ісус, як людина, жив заради нас досконалим життям. Проте Закон справедливо вимагає смертну кару для тих, хто не

може жити

досконалим життям, досконало виконувати всі заповіді Бога. Всі ви знаєте, що ні одна людина не може жити по заповідям Божим, бо всі ми зіпсовані грішники. Саме тому, Ісус помер за нас. І лише таким чином Він придбав для нас спокій, втіху, мир з Богом. Він врятував нас від заслуженого вічного покарання.

Таким чином наш

Господь Ісус через Своє Слово дарує нам стопроцентну надію, впевненість, що ми вічно будемо жити з Ним в радості і любові. І навіть смерть не відлучить нас від нашого Спасителя. Він вирішив три основні наші проблеми людства: страждання, хвороби і смерть.

На нашому богослужінні ми намагаємось краще і краще пізнавати нашого Господа Ісуса Христа через вивчення Біблії. Пізнаємо Його справи і Його любов до нас, насолоджуємось тими відносинами, які Він будує з нами. Як наречений і наречена радуються і насолоджуються їхніми взаємовідносинами, так само і наше відношення з Ісусом преображає наше життя, щоб ми серцем бажали виконати блага волю Бога.

Крім цього, запрошуємо всіх бажаючих після богослужіння приєднатися до нас для вивчення угорської та англійської мов. Навчання проводитиметься безкоштовно.

Хай Господь благословить Вас. Будемо раді вас бачити.

Молнар Шандор,
пастор Реформатської церкви

